

Per e-mail verstuurd / per reguliere post

Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer Koolmees
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum	30 maart 2020
Ons kenmerk	YeLs-20033010
Pagina	1 van 3
Kopie aan	De Nederlandsche Bank
Telefoon	+31207972732
E-mail	[REDACTED]
Betreft	Toezichttoets Wet bedrag ineens, RVW en verlofsparen

Geachte heer Koolmees,

Op 19 februari 2020 heeft u het conceptwetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen (Bedrag ineens) voorgelegd aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) met het verzoek deze te onderwerpen aan een toezichttoets. De AFM gaat graag in op dit verzoek en stuurt u hierbij haar bevindingen. We gaan, na enkele inleidende observaties, in op de uitvoerbaarheid van het voorliggende conceptwetsvoorstel en plaatsen ten slotte een aantal inhoudelijke opmerkingen bij het conceptwetsvoorstel.

Op 9 december 2019 heeft de AFM een reactie op de internetconsultatie ingebracht. Daarin heeft de AFM een aantal principes geformuleerd waarmee zij de wenselijkheid van keuzevrijheid beoordeelt:

- Principe 1: Keuzevrijheid zorgt voor een adequaat, levenslang pensioeninkomen.
- Principe 2: Bij keuzevrijheid wordt het risico op impactvolle, individuele fouten beperkt.
- Principe 3: De deelnemer wordt geholpen bij het maken van een keuze.
- Principe 4: Keuzevrijheid wordt efficiënt vormgegeven door pensioenuitvoerders.

Zoals wij in onze reactie van 9 december al schreven staan wij positief tegenover het toevoegen van de keuzemogelijkheid bedrag ineens aan pensioenregelingen, mits deze keuzemogelijkheid wordt omkleed met voldoende waarborgen voor de deelnemer.

De beperking dat maximaal 10% van de waarde van het pensioen mag worden opgenomen betekent dat een adequaat, levenslang pensioeninkomen niet direct in gevaar komt. Het risico op impactvolle, individuele fouten wordt wel vergroot door een stapeling van keuzes.

Voorts laat gedragswetenschappelijk onderzoek zien dat risico's op individuele fouten blijven bestaan wanneer deelnemers tegelijkertijd meerdere keuzes moeten maken (keuzestapeling). Deze fouten kunnen

Datum	30 maart 2020
Ons kenmerk	YeLs-20033010
Pagina	2 van 3

welvaartsverlies tot gevolg hebben. De AFM hecht eraan dat deelnemers voldoende worden begeleid bij het maken van de (gestapelde) keuzes. Dit vermindert het risico dat deelnemers keuzes maken waarvan zij de gevolgen onvoldoende overzien en die niet in hun belang zijn. Keuzebegeleiding van deelnemers kan onder meer plaatsvinden met behulp van keuzetooling.

De AFM is verheugd te lezen dat in het conceptwetsvoorstel gedeeltelijke afkoop in combinatie met een hoog-laagconstructie expliciet niet mogelijk wordt gemaakt. In de optiek van de AFM – in lijn met de hierboven geformuleerde uitgangspunten – biedt de combinatie van bedrag ineens en een hoog-laagconstructie een te grote kans op individuele fouten met als mogelijk gevolg een te laag pensioeninkomen.

I. Uitvoerbaarheid van het conceptwetsvoorstel

De AFM verwacht dat als gevolg van dit conceptwetsvoorstel geen extra toezichtcapaciteit benodigd is.

II. Inhoudelijke reactie op het conceptwetsvoorstel

Hoog-laagconstructie

Wij zijn van mening dat het wetsvoorstel in de huidige vorm voldoende waarborgen biedt om de kans op individuele en impactvolle fouten te beperken bij de uitoefening van keuzevrijheid en ervoor te zorgen dat een adequaat pensioen blijft bestaan. De voorwaarde dat de gedeeltelijke afkoop wordt begrenst op 10% is een belangrijk onderdeel hiervan. Daarnaast is de AFM voorstander van het feit dat de gedeeltelijke afkoop niet mogelijk is in combinatie met een hoog-laag pensioen. Hiermee wordt voorkomen dat een deelnemer een te groot gedeelte van het opgebouwde pensioen naar voren haalt en daarmee een te grote achteruitgang in de hoogte van de periodieke levenslange pensioenuitkering heeft.

Keuzestapeling

De AFM benadrukt dat deelnemers bij een stapeling van keuzes keuzedruk kunnen ervaren, hetgeen de kans op individuele fouten verhoogt. Ook gedragswetenschappelijke onderzoek ondersteunt dit. In het huidige wetsvoorstel staat dat de pensioenuitvoerder beslist over de volgorde van keuzemogelijkheden. Hoe pensioenuitvoerders de keuze om het bedrag ineens op te nemen vormgeven is bepalend voor de vraag of deelnemers een gegronde keuze kunnen maken zonder last te ervaren van keuzedruk. De inrichting van de keuzearchitectuur is hierbij ook van belang.

Informatieverstrekking

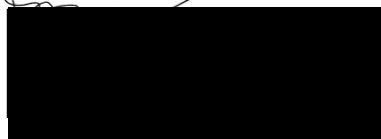
De AFM hecht waarde aan de correcte, duidelijke, evenwichtige en tijdige informatieverstrekking aan deelnemers, niet alleen over de directe gevolgen van gedeeltelijke afkoop, maar ook indirecte gevolgen, zoals die voor de hoogte van de verschuldigde inkomstenbelasting en inkomensafhankelijke regelingen. Dit geldt des te meer wanneer deelnemers voor belangrijke keuzes met grote implicaties staan, zoals financiële keuzes rondom pensionering. Tevens hecht de AFM eraan dat deelnemers voldoende worden begeleid bij het maken van de (gestapelde) keuzes. Dit vermindert het risico dat deelnemers keuzes maken waarvan zij de gevolgen

Datum 30 maart 2020
Ons kenmerk YeLs-20033010
Pagina 3 van 3

onvoldoende overzien en die niet in hun belang zijn. Keuzebegeleiding van deelnemers kan onder meer plaatsvinden met behulp van keuzetooling.

AFM heeft tevens kennisgenomen van de toezichttoets die is uitgevoerd door De Nederlandse Bank N.V. en onderschrijft die.

Met vriendelijke groet,
Autoriteit Financiële Markten

Hoofd
Verzekeren en Pensioenen

Hoofd
Strategie, Beleid en Internationale Zaken